

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Gestis Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv

Marchetti, Annibale

Florentiæ, 1687

Capvt VIII. Romam repetit, ibique studia intermissa revocat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43962

CAPVT VIII.

*Romam repetit, ibique studia in-
termissa reuocat.*

Nno igitur a Virginis Partu
MDLXXXVII ad VII Idus
Maias, Neapoli relictâ, Urbē
repetijt, ingenti cum omnium
lætitiâ, eorum præsertim qui
eum in Ædibus D. Andreae ad
Quirinalem noverant, ac tum in Romano Soc.
Collegio studijs vacabant. Expertos enim haud
vana spes inceserat, eius usu, & familiaritate
non mediocres progressus in Euangelicâ Sapiē-
tiâ habituros. Romæ inchoatum toties Philo-
sophiæ curriculum tandem confecit, seseque
ita cunctis, quibus de eius doctrinâ cognoscen-
di negotium datum, probavit; ut sententijs
omnibus longè aptissimus ad Philosophicas
Theses publicè propugnandas iudicatus sit. Di-
ctâ disputationi die, tres ex Purpuratis Eccle-
siæ Patribus Roboreus Gōzaga, & Mōsregalēsis
miserunt, qui disputanti se adfuturos signifi-
carent: quare ut aptior futuræ multitudini,
atque Auditorum dignitati locus esset, amplif-
sima

Philoso-
phicas the-
ses publi-
cè propu-
gnat.

Eius dispu-
tatio ha-
bita in au-
la maxi-
ma.

Pacatus di-
sputat, ni-
si ubi se
laudari se-
rit.

sima eius Gymnasij exedra præter morem de-
ligitur. Vbi Aloysius acutè in primis, & cõ-
piosè ad finem usque multis, & secundis popu-
li admurmurationibus disputavit. Par erat in-
genio verecundia, atque hæc illi gratiam, huic
illud admirationem in vulgus conciliabat. Nun-
quam ad id certaminis irarum aliquid produ-
cere consueverat, satis gnarus, eas in hoc pu-
gnæ genere ad hostem, in speciem appetentis,
deficere, & cum eo contra iratum stare, ut
quem perturbando excæcant. Verùm cum a
Philosopho quodam magni ceteroqui nominis
summis laudibus se, suumque genus sub oppu-
gnandi initium efferri sensit, mirum quidem
primò in modum erubuit, mox pudore in sto-
machum verso, toto disputationis tempore
eius argumenta subiratus explicuit: proinde
iras, quas alij ad iniurias, ille ad laudes pro-
pulsandas omni contumeliâ nocentiores exer-
cuit.

Illud in hâc disputatione præ cæteris mirũ,
quòd eâ necdum inîtâ, in hanc cogitationem
venisse fertur; optimum factu videri, si in eâ
hominum celebritate comprimendo fastui, ac
superbiæ, ineptis responsis studio redditis, im-
periti hominis, ac tardi speciem indueret: ne
quid tamen latentis fallaciæ subesset, Mutium
cogno-

Ante dispu-
tat: statuit,
si probare-
tur, inepte
responde-
re.

cognomento de Angelis virum probatissimum,
 & Philosophiam per id tempus tradentem con-
 suluit, num Divinæ gloriæ id conducere existi-
 maret, exequi paratus, si annueret. Mutius
 nihil cunctatus, id minimè faciendum respon-
 dit, nec privatas utilitates publicis procurandas
 dispendijs. Vniversas Societatis laudes ita esse
 cum communi bono coniunctas, ut quantum
 ex illis nostrorum vitio deteratur, tantundem
 hoc detrimenti capiat. Si enim Societati no-
 stræ inscitiae notam inusseris, illicò externos
 omnes, qui Doctrinæ illecebrâ inescati ad nos
 ventitarent, & ad saniora consilia revocaren-
 tur, longè aversos fugaveris. Inde nostris, qui
 gravioribus disciplinis vacant, eam legem sta-
 tutam, ut cum ad publicas disputationes vene-
 rint, doctrinæ pariter, ac modestiæ specimen,
 veluti escam captandis populis ostentaturi, præ-
 beant. Cum verò legum omnium, quas inter-
 prete Ignatio accepimus, Deum fuisse autho-
 rem credendum sit, qui unquam fieri queat, ut
 Divinæ gloriæ studere dicatur, qui Divina
 imperia contemnens, Deum imperantem ab-
 nuat? Responso in hanc sententiam accepto,
 tunc quidem acquievit Aloysius; verùm certa-
 mine in medio subortâ iterum sui contemnen-
 di cupiditate, paululùm incertus hæsit, quid

Dissuadet
 Magister
 Divinæ
 gloriæ ob-
 tentu.

Ex regul.
 Scholasti-
 corū Soc.

Pare: Aloy
 & subortâ
 iterū cupi-
 ditatē re-
 primit.

consilij caperet : deinde maximum sui contemptum ratus , præcipuam sui partem iudicium contemnere , alienoque arbitrio submittere , quàm accuratissimè potuit , ut monitus fuerat , obiecta diluere conatus est .

Peracto Philosophiæ curriculo , ad studia Theologica animum adiecit , in quibus D. Thomæ Aquinatis doctrinã , ac placitis mirificè ducebatur . Complures audiit Magistros , quos inter Franciscum Soarium , & Gabrielem Valquium tantis nobilitatos monumentis : eos vero ita venerabatur , ut scita omnia , methodũ , stylum , & quidquid illorum esset , laudibus attolleret , nunquam auditus aliquid carpere , vel improbare , ut mos est discipulis nonnullis , qui ubi Magistros despexerint , superasse putant , insecti culicum , & formicarum esse per summam ignorantiam Leones despicari , eorumque rictus securè ingredi , ac morsibus in sui perniciè excitare . Parem illi gratiam referebant Magistri , soliti Aloysium ingenio , iudicio , probitate , ceterisque animi dotibus præstantem passim omnibus prædicare . Nonnemo ex iis testatus est aliquando , ab Auditorum nullo quæstionem sibi oblatam , cui explicandæ spatium postulaverit , præter unum Aloysium , qui ingenij celeritate , & suam , & æqualium suorum

Magistrorũ doctrinam nunquam carpit .

Eorũ de Aloy: ingenio testi monium.

suorum ætatem præverterat. Per id omne tempus quod in studia litterarum impendit, illud generatim dicere licet, Aloysium moribus expressisse quidquid Parens Ignatius legibus designaverat, cum eas Religiosis nostri Ordinis discipulis scripsit. Nullam ex illis vel minimam violavit unquam, quin etiam nec ullam minimam duxit, cunctas mensus Divinæ Authoritatis magnitudine. Antequam in suo conclavi studendi initium faceret, solitus erat positis genibus laborem illum Numini dicare, ab eoque supplex deprecari, ut arma daret, & vires, quibus eius nomen spargere, & gloriam toto terrarum Orbe amplificare posset. Simili ratione priusquam gymnasium peteret, Sacram Eucharistiam adoratum ibat, idemque præstabat in reditu. Publicas verò in Scholas eunti tanta inerat vultus, atque incessus compositio, ut complures ex Discipulis externis uni illi spectando sese è porticu in atrium effunderet: soloque eius intuitu acres sibi ad virtutem stimulos admoveri dicitarent. In his Vir quidam, apprimè nobilis, cum ad exitum Theologici studij peruenisset, ab ineundo tamen gymnasio minime desistebat, eâ unâ de causâ, ut singularem Aloysij verecundiam contemplaretur. Nec modò æquales, & condiscipulos tantâ

inorum

Regulas
Scholasticorum
diligenter
obseruat.

Tanta eun-
tis compositio,
ut ad spectandum
plures accurrant.

morum gravitas, & compositio ad virtutis amore excitabat; verum gravissimis quibusque senibus vitæ negligentius actæ tædium, ac pudorem iniiciebat. Nec aliter effusam quorundam licentiam, quam suâ ipsius gravitate coercerat, unâ operâ suos, alienosque mores componens. Idemque prorsus S. Adolescenti erat in Scholis, ac publicis disputationibus silentiū tenere, atque indicere: idem ubique in officio esse, ac ceteros retinere.

Suæ compositionis exēplo ceteros componit.

In Schola librarij opera utitur.

Ei pretiū soluendū Procuratori committit

Sua scripta libèter commodat.

Vetitum ei a Collegij Rectore fuerat, ne, quæ a Magistro in scholâ dictabantur, ipse propriâ manu exciperet, mandatumque, uti librarij operâ uteretur: ægra siquidem valetudo ita vires fregerat, ac manum debilitaverat, ut dictantis celeritatem æquare haud posset. Paruit Aloysius, sed veritus, ne animus iuxta, ac manus pecuniæ tractatione sordesceret, pretiū librario exoluendum Collegij Procuratori commisit. Scripta deinde sua cuilibet deposcenti utenda dabat, nec nisi ultrò redderentur, cura repetendi erat. Et quanquam sæpius labe aliqua inspersa redibant, haud proinde a commodandis retardabatur, sua quam se maculis notatum malens. Dederat per manus Gabriel Vasquez lectiones quasdam, quas per temporis angustias dictare haud potuit: Aloysius facili-

hori-

lioribus omissis, ea duntaxat, quæ difficultatis aliquid præferre videbantur, describi mandat: rogatusque, quid ita tanti Viri scripta mutila, esse permetteret? Paupertatem illicò excusavit, cui sumptuosæ esse non liceat, nec nisi in necessaria impensam agere fas sit. Quò etiam pertinet, quod extremis studiorum, ac vitæ annis permitti sibi impetravit, ut ipse per se dictata scriberet, cum ut paupertatis voto consuleret, tum ne malo ceteris exemplo esset, rem fortè ad animi potiùs eâ gloriolâ, ac famulatu gaudentis, quàm ad corporis imbecillitatem trahentibus. Verùm ubi imparem se dictantis celeritati sensit, non verba singula, sed sensus, eosque summatim in commentarios referre conabatur. Domi verò recognitis, collatisque, suis cum aliorum scriptis, siquid minus esset assequutus, vel idoneis verbis expressisset, supplere studebat.

Codices, quorum usus vel rarior esset, vel nonnisi suppellectilis, & instrumenti, in conclavi patiebatur nullos: ad religiosæ Paupertatis amorem pertinere ratus, eam labore aliquo tolerare: proinde siquando opus esset, è publicâ Bibliothecâ libros petendum ibat, eosque iam lectos suum in locum restituebat. Denique studio paupertatis eò peruenerat, ut ultra Sacra-

Paupertatis studiũ.

Extremis annis manu sua ad aliorum exemplum scribit.

rum

rum Litterarum volumen, ac D. Thomæ Aquinatis Summam, librum nullum habuerit præterea. Quin etiam comperto hâc ipsâ Summâ socium quendam, qui nuper aduenerat, carere; impetratâ a Collegij Rectore veniâ, illam ad eum detulit, sacris duntaxat contentus Biblijs; in quibus scilicet eam haberet Sapientiam, cum quâ omnia sibi bona adesse, ipsâ docente, didicerat.

Nullus in cubiculo liber præter sacra Biblia.

Sap. 7. 11.

CAPVT IX.

Consuetâ Societatis vota privatim nuncupat. Voluntariæ demissionis studium.

Vota privatim nuncupat.

Exacto tyrocinijs tempore, eâdem die, quâ biennio ante se in Societatem adiunxerat, consuetâ Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ vota Vincentio Bruno Collegij Rectore sacris operante privatim Aloysius nuncupat. Inde ad Clericorum ordinem, verticis tonsurâ ritè præmissâ, V Kal. Mart. anno MDLXXXVIII adscriptus ad quatuor priores eiusdem ordinis gradus in Basilicâ Lateranensi publicâ inauguratione.